

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Let izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12 50
četrtletno . . . K 6 80
mesečno . . . K 2 10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserte)** se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Št. 202.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, 6. septembra 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Politični odsevi.

**Obstrukcija v štajerskem deželnem zboru. — Spre-
memba taktičnega postopanja »Slov. jednote« na je-
sen. — Volilni boj na Hrvaškem. — Nadomestne vo-
litve v bosanski sabor.**

Na naše poročilo o pogajanjih in dogovorih vod-
stva »Slov. kluba« z namestnikom Claryjem glede
obstrukcije v štajerskem dežel. zboru sta priob-
čila »Straža« in »Slovenec« popolnoma enako se
glaseč odgovor. Klerikalci so se omejili na izjavo, da
so naša izvajanja »izmišljena« in da še vedno celi
Sp. Stajer kar gori navdušenja za nesigurno in brez-
plodno klerikalno obstrukcijo v štajerskem deželnem
zboru. Poročali smo že včeraj, kako previdno je
priobčilo naša izvajanja, ponavljamo še enkrat, z
dobro informirane strani, glasilo štajerskega dežel-
nega odbora »Grazer Tagblatt«. Enako previden je
tudi odgovor slov. klerikalcev — znamenje, da se ni
brez sporazuma odgovarjalo. Ravno včeraj smo ob
jednem poročali, da je vsled klerikalne obstrukcije v
deželnem zboru izostalo 200 tisoč kron brezobres-
tnih posojil za naše vinorejce; to niso mačje solze,
osebito letos ne, ko je vinograde uničila peronospora.
Zdi se nam, da so minili pri nas za vselej časi, ko
smo delali politiko pri zeleni mizi; ozirati se nam je
na ljudske potrebe. Če dr. Korošec in Robič nikogar
ne vprašata, niti svojih kolegov poslancev niti ne-
kega, baje eksistirajočega odbora »Kmečke zveze«,
kaj in kako bi naj vodila politiko svoje stranke, tem-
več delata po lastni glavi in potrebah — jima ne
smemo mi kot ljudska in demokratično stranka sledi-
ti na tej poti. Radi bi videli, kaj bi porekli vinorej-
ci Korošec, ako bi jim razlagal, naj žrtvujejo svoja
brezobrestna posojila — politiki Kmečke zveze ali
bolje rečeno mariborskega duhovništva! Stvar je
torej jako, jako resna. Ne le glede izostalih posojil,
temveč tudi glede izostalih investicij. In tudi zaradi
tega, ker ne bomo smeli dolgo časa mirno gledati,
kako gospodarijo gotovi nemško-nacionalni »finan-
čni ministri« in odborniki v Gradcu brez vsakega
nadzorstva. Kajti naši »opozicijski« klerikalni li-
sti molčijo in bi molčali, če bi deželni odbor brez do-
voljenja dež. zbora najel tudi eno milijardo posojila
— od štaj. eskomptne banke seveda, kjer je g. dr.
Link uprav. svetnik in interesiran na lepem uspeva-
nju podjetja. Kajti g. dež. odbornik Robič ne sme
zgubiti svojega slovesa kot najkulantnejši Slovenec.
**Klerikalni listi se danes boje direktnega in odkrito-
srčnega odgovora o obstrukciji;** zato delajo vse pri
zaprtih vratih in kakor hitro prodre kaj o njihovih
mahinacijah v javnost, pa tajijo. Tako nam je razu-
meti tudi njihov odgovor na naše dobre informacije
o kravji kupčiji v Gradcu. Zato tudi umevamo, zakaj
»Straža« včeraj »neoficijelno« grozi dež. poslancu
dr. Kukovcu. — Škoda, kaj ne, da nismo več v sred-

njem veku? Toda izmuznili se nam klerikalci s svo-
jo zavoženo politiko ne bodo — za to bomo že
skrbeli. Če se oni zaradi svoje slabe vesti in nemiške-
ga zlata ne upajo govoriti, bomo pa zato tem glas-
nejši mi! Obstrukcija v štajerskem deželnem zboru
je stvar, ki nas težko zadeva v narodnem in gospo-
darskem oziru; zato je treba o njej resno in pošte-
no razpravljati. Da bi morali vsi trpeti za grehe go-
tovih mariborskih kaplanov pri ponesrečenih kon-
zumnih špekulacijah — tega ne bomo pustili. Po-
sebnost sedaj ne, ko se na Koroškem vidi, kako znajo
duhovniki lahkomišljeno zapravljati kmečki denar.

Z Dunaja poročajo ponovno različne korespon-
dence, da se snide novembra državni zbor. O delov-
nem programu še ni ničesar gotovega. Še celo gle-
de deželnih zborov ne ve vlada, kaj in kako. Glavna
točka bi morala biti sanacija deželnih financ — a ka-
kok se naj govori in razpravlja onje, če država nima
dovoljenega niti jednega novega davka in nima niti
zase dovolj dohodkov — kamoli še za milodare de-
želam! Za Bienenrtha se začne šele sedaj boj za mi-
nistersko življenje ali smrt, ko se bode boril za —
denar. Doslej je imel jako ugodno priliko, da je vse
svoje neuspehe skrival za obstrukcijo »Slovanske
jednote«. Bil je celo vesel te nedosledne in nedisci-
plinirane obstrukcije, ker je mogel na njenem pla-
menčku kuhati vedno svoje juhe. Toda odslej
utegne postati drugače. Politične taktike v Slovan-
ski jednoti ne bo več določeval dr. Šusteršič, ki je
pomagal Bienenrthu navzlic svoji »obstrukciji« vedno
iz luže, temveč bodo došli na krmilo v jednoti zmer-
nejši, toda nevarnejši Bienenrthovi sovražniki. »Slov.
Narod« piše, da ima informacije iz dobrega vira, da
se Čehi ne bodo odločili za obstrukcijo temveč za
opozicijo. List pravi dalje: »Mogoče je pač, da bodo
potem slovenski klerikalci s Šusteršičem na čelu za-
pustili »Slov. jednoto«, ali **druga polovica jugoslo-
vanskih poslancev jim ne bo sledila, to pričajo raz-
lične izjave zlasti iz tabora hrvatskih poslancev.** —
Spoznanje, da z obstrukcijo ni doseči nobenega
uspeha, da je konec slovanske obstrukcije vedno
samo utrjenje sovražnega sistema in vlade, postaja
čedalje splošnejše. Nemci so pač z obstrukcijo do-
segli uspehe in strmoglavili že različne vlade, Slo-
vani pa z obstrukcijo niso še nikoli nič dosegli. In
posebno na jesen, ko pridejo na vrsto finanč. zahte-
ve Bienenrthove vlade, se z obstrukcijo ne bo ničesar
doseglo. Pač pa se da s spretno in energijno opozi-
cijo onemogočiti vse, kar vlada najnujnejše želi in
prizadeti vladi take poraze, da bo morala pasti. Ko
bi bilo količkaj upanja, poraziti vlado z obstrukcijo,
bi mi sedaj, ko je ta vlada začela tako brezprimeren
boj proti narodnonapredni stranki, gotovo v vso od-
ločnostjo nastopili za obstrukcijo. Ali prepričani smo,
da obstrukcija ne bo rodila sadu in prepričani smo,

da more samo brezobzirna opozicija vsemu, kar
vlada hoče, ustvariti tak položaj, da bo ta vlada od-
letela in z njo njen sistem.«

* Volilno gibanje na Hrvaškem je že v polnem
teku. Koalicija je sklenila kandidirati v 48 okrajih;
za 28 okrajev so kandidati že določeni in so že v so-
boto in nedeljo odpotovali tje, da poročajo deloma
o doseganju svojem delovanju v saboru, deloma
pa da upeljejo volil. boj. Skupina dr. Mile Starčeviča
kandidira v 44, kmečka, Radičeva stranka v 30, ra-
dikalni Srbi v 20, vlada v 70, združeni frankovci in
klerikalci v 50 in socialisti v 20 okrajih. Ako se ban
Tomašič ne zjedini s koalicijo, bo torej kandidiralo
skupno okrog 297 kandidatov v 88 vol. okrajih. Ker
bode kandidiralo v posameznih okrajih tudi več iz-
ven stranke stoječih politikov, bo v nekaterih okra-
jih 7—8 kandidatov. Ožjih volitev bode torej mnogo
— kar bo pa precej težavna reč, ker se bodo ožje
volitve že vršile takoj drugi dan. — Mnogo interesa
je tudi za ustanovni občni zbor nove kršćansko-so-
cijalne stranke na Ogerskem, ki se vrši dne 15. sep-
tembra v Zagrebu. Torej se konečno fuzionirajo
frankovci in klerikalci v jedno stranko. »Hrvatsvo«
kler. organ) preneha izhajati, a »Hrvatsko pravo«
bo svoje ime spremenilo. Za predsednika nove stran-
ke bo izvoljen dr. Jos. Frank, a ker je ta bolehen,
prevzame vodstvo stranke faktično dr. A. Horvat.
Bivši poslanci dr. V. Frank, dr. Elegović in dr. Ogri-
zović ne bodo več kandidirali. Klerikalci upajo, da se
jim pridruži tudi bivši duhovniški poslanci prava-
ške stranke in Starčevičeve skupine; iz slednje Ku-
ririn in Rittig, iz prve dr. Bauer, Cerovac, Kuuzović
in dr. Novosel.

Nadomestne volitve v bosanski sabor so se vr-
šile minulo soboto. Voliti je bilo treba 2 srbska, 2
mohamedanska in 4 katoliške poslance. Za te se je
bil jako hud boj, v katerem je pa doživel nadškof
Štadler hud poraz; od štirih mandatov je dobil samo
jednega. Izvoljeni »mandičevci« so dr. Katičič, Cu-
rič in dr. Jankievič, Štadlerjanec je pa dr. Perišič.
Mandičevci so izvoljeni z velikimi večinami, dočim
je zmagal Perišič le z večino 26 glasov.

Dopisi.

Iz Ponikve ob Juž. žel. Zadnji nedelji je bilo
pri nas bolj živahno kot navadno. Prvo nedeljo je
priredila naša podružnica Ciril-Methodove družbe
letos že drugo veselico z igro »Ne kliči vraga«. Pri-
šlo je bilo lepo število zunanjih gostov, posebno iz
Sentjurja. Pogrešali smo pa domače može. Ugibalo
se je o vzrokih, toda pravega ni zadel menda nihče.
Naš župan se to pot ni odpeljal, veselice se pa tudi

LISTEK.

Institutka.

Roman.

Spisal Fedor Gradišnik.

VI.

Malokateri kraj se more ponašati s tako
krasno, divno romantično okolico kot gradič gospo-
da Erazma. Baš to je bilo menda tudi vzrok, da ga
je gospod Erazem kupil — saj on je potreboval raz-
vedrila v naravi, kajti nič ni vplivalo na njegove
bolne in razdražene živce bolj kot čudovita harmo-
nija in krasota v večnolepi, večnomladi naravi . . .

Svoje čase je bil ta grad last nekega samostana
in gospod Erazem ga je jako drago plačal. Toda ka-
puciral se je manj, imeti ga je hotel na vsak način
in če bi bilo treba plačati makar še enkrat toliko . . .

Priljubil se mu je ta kraj in ta gradič, a sčasoma
je vendarle izprevidel, da bi bilo vse lepše in
krasnejše, ko ne bi bil sam, ko bi delil to krasoto in
bogastvo z bitjem, ki bi mu bilo drago, ki bi ga lju-
bil . . .

Niti sam ni vedel, kako je pravzaprav prišel na
to misel — a prišel je pač, kako in zakaj, to je bilo
nazadnje že vseeno . . .

Nekaj lepega, srčkanega, mladega bi moralo
biti — in kaj je pač lepšega na širnem svetu od mla-
de ženske? . . . Da — vse to je vedel gospod Era-
zem, a vendar je imel strah pred ženskami . . . Imel
jo je že nekoč, pravo, zakonito ženo je imel, celo
otroke mu je rodila — a baš zato je imel strah pred
njimi . . . Umrla mu je — in njena smrt mu je zadel

že toliko težkih ran, povzročila že toliko hudih ur in
strašnih noči! . . .

Toda — saj bo sedaj morda drugače? V teku
let se je postaral, njegova poprej tako vroča in
strastna kri se je že zdavno ohladila . . . vsaj tak kot
je bil tiste dni, ne bo več . . .

Tako se je tolažil, in kmalu potem, ko je kupil
gradičino, je pripeljal na svoj novi dom krasno mlado
gospo, ki jo je vse občudovalo radi njene izredne
lepote . . . Stare klepetave vaške ženice niso mogle
prehvaliti lepe grajščakinje, divile so se nje krasni
postavi, njenim gostim črnim lasem in slednjič v
resnici že niso vedele, katera lastnost je pri nji naj-
lepša in najbolj občudovanja vredna . . . Samo nekaj
jim ni bilo všeč: njen izredni ponos . . .

»Vse, kar je prav«, so si govorile, »človek bi
nič ne rekel . . . saj je resnično grajščakinja, a me
smo le uboge kmečke ženice . . . a ljudje smo vendar-
le . . . in če jo spoštljivo pozdravimo, bi se pač spo-
dobilo, da nam tudi prijazno odzdravi . . . Lepa je,
— to je res — a ošabna, kar se le da . . .«

Sčasoma so se je privadili in tudi gospod Era-
zem jim ni prihajal tolikokrat na um, kot spočetka;
a včasih takole ob nedeljah popoldne, ko so sedeli
vaški očanci v gostilni ter se menili o tem in onem,
so se pač često spomnili tudi njega . . .

»Prišel je in naenkrat je bil tu . . .« so govorili,
»kakor da je padel iz neba — in nikdo ne ve, odkod
je prišel in kdo je . . .«

Tako se je zgodilo, da je bil gospod Erazem za
naše vaščane nekaj skrivnostnega in temnega, za-
grnjenega v tajinstveno, mistično meglo . . . Ugi-
bali so dolgo o njem, sumili najrazličnejše stvari, a
gotovega in jasnega ni vedel nihče . . . Slednjič so si
sstvar tolmačili tako, da so rekli: »Biti mora velik

grešnik in sedaj se pokori za svoje pregrehe . . . Za-
to tudi ne prihaja nikdar med nas . . . le sam se plazi
po gozdovih in planinah in nikogar ne mara poleg
sebe . . . Samota mu ugaja — v samoti pač najlažje
premišljuje in moli za svojo grešno dušo . . . Tako
je, in drugače ni mogoče, da bi bilo . . .«

Toda ni trajalo dolgo, in opustili so to misel, saj
jim jo je Erazem temeljito ovrzel . . .

Oženil se je — pripeljal je mlado, lepo in brhko
ženo in s tem dokazal, da mu ni toliko do samote in
zapuščeniosti, kot so menili naši očanci . . . da še ne
mara delati pokore, ampak, da hoče nasprotno še
uživati sladkosti in veselje človeškega življenja, da
hoče živeti, ne pa moliti za poslednjo uro . . .

In postal jim je nova, še večja uganja.

Nekaj ni v redu s tem človekom — to je bilo
končno mnenje vse vasi . . . Naj bo že to ali ono, tako
ni, kakor bi moralo biti in kakor je pri drugih lju-
dih . . . Saj pravi, božji človek pride vendar včasih
med ljudi, povpraša po tej ali oni stvari, nagovori
človeka, če ga sreča na cesti . . . a ta dela, kot bi bil
le on na svetu in nihče drugi . . . kot bi bil ves svet
vstvarjen samo zanj in ne za vse ljudi . . . To ni in
ne more biti brez podlage; kakor ima vsaka stvar
svoj vzrok, tako mora imeti tudi čudno obnašanje
in vedenje grajščakovo svojega . . . —

Gospod Erazem je dobro vedel, kaj si kmetje
mislijo o njem in kaj govore, in bil je — tih . . . —
V teku časa se vsemu privadijo — privadili se bodo
tudi njemu . . . In bolje bo, da ostane tako kot je do-
slej, saj molk se ne more izdati in imel je vzroka
dovolj in povoda, da se je izogibal ljudem in družbi.

Tako je živel sam zase in brigal se ni za ni-
kogar . . .

V prirodi je našel to, česar bi zaman iskal v

ni udeležil. Mogoče ga bomo imeli čast pozdraviti na prihodnjih naših zborovanjih in veselicah, ko ne bo več župan. Sicer pa s starimi ni več računati. So starokopitni in ošabni. Društveno življenje jim je neznan stvar. V gostilne zahajajo sicer radi, posedajo tam po cele dni in se ga nalezajo, da je veselje. Za kako pametno stvar jih ne dobiš in če bi jih z bikom vlekel na shod. Ponikovljani so res nekaj posebnega.

Pa ne morda samo takozvani liberalci, ampak tudi podrepani niso veliko boljši. To je pokazal mladeniški shod, ki so ga priredili minulo nedeljo klerikalci. Priprave velikanske, slavolok, slovenske, cesarske in papeške zastave, mlaji, vse je pričalo, da se kuha na Ponikvi nekaj posebnega. Ne glede na slabo vreme je končal shodek mladeničev, ki so se dali namestovati po ženskah, prav klaverno. Prišel je župnik Gomilšek in govoril veliko — nepristopnim ponkovskim ušesom. Prišel je general klerikalcev, pater Korošec, udrihal po celjskih liberalcih, da je bilo groza. Mladeniči v ženskih krilih so ga gledali in poslušali z nastežajo odprtimi ustmi — to je bilo vse. Potem je govoril še ponkovski fant in nazadnje se je razkoračilo »cvetje slovenskega naroda«, naš kričavi poslanec Vrečko. Komaj je odprl usta, so jo poslušalci popihali. Verjetno, dober žoldec mora imeti, ki more njegove klobasarije prebaviti. Videli smo tudi nekaj šentjurskih fajerberkarjev, zelo čudnih postav, ki so vse, samo ognjegasci ne. Prireditelji tega shoda so menili, da bodo to nedeljo nekaj zgodovinsko važnega uštimali. Kajti naročili so si iz Celja fotografa Lenza. (Natančno po geslu »Svoji k svojim«. Op. uredn.) Čim dobim kako sliko, pošljem uredništvu slavne gsihte na ogled.

In nazadnje je bil konec vsega, kakor povsod. Gospodje duhovniki so se umaknili v farovž, da si okrepijo duše in trupla. Za njimi je capljaj tudi poslanec Vrečko. Udeležniki shoda, možje in žene, fantje in dekleta, pa so se razšli po gostilnah, ki so bile to nedeljo nabito polne. Da bi bilo Koroščevo zabavljanje nad liberalci kaj škodovalo, ni bilo opaziti. Kajti katoliški mladenič je sedel poleg liberalne mladenke in narobe tako lepo in so se parčki tako dobro razumeli, kakor angeljci v svetih nebesih, katerih nam liberalcem duhovniki ne privoščijo.

Na zborovališču je ostal samo pomočnik fotografa Lenza in jokal neprestano. Mojster je bil namreč strogo naročil, da mora izterjati od župnika 20 kron, od kaplana pa 51 K, ki sta jih ostala dolžna, ko je prišel fotografirat župnika in njegove goste povodom njegove sedemdesetletnice. Fant je jokal do kolodvora, ker ni mogel mojstrovega ukaza izvršiti.

Iz tega poročila vidite, celjski liberalci, da ni bilo na Ponikvi nič hudega. Ciril-Metodova podružnica je položila blizu 40 K domu na altar; klerikalni mladeniški shod pa je napravil našim gostilničarjem ter fantom in dekletom prav dober dan.

Štajerske novice.

Mednarodna razstava vinogradniškega in kletarskega orodja ter strojev je bila otvorjena v soboto v dvoranah c. kr. vrtnarske šole na Dunaju. Načelnik razstavnega odbora g. dvorni svetnik dr. Ploj je imel kratek nagovor, na kar je razstavo otvoril nižjeavstrijski namestnik Kielmansegg. Navzoči so bili zastopniki poljedelskega ministerstva, nižjeavstrijskega deželnega odbora, dunajskega mesta in mnogih vinorejskih korporacij in društev. Navzočih je bilo tudi več Slovencev. Razstava je velezanimiva za vsakega vinogradnika.

V Rogaški Slatini bodo pričeli še to jesen staviti novo restavracijo in kavarno s plesno dvorano.

šumni, veseli in razposajeni družbi... našel je vsaj za nekaj hipov, vsaj za par kratkih trenutkov mir in zadovoljnost... Zvečer pa so se zopet prikradli spomini izza minulih let in kakor pošastni strahovi so rili po njegovih možganih, legali mu na srce, težki in strašni... oprijemali so se ga z ostrimi kremplji in so ga mučili vso dolgo noč...

Helena je ostalo prikrito in neznano vse Erazmovo dušno življenje... vedela ni ničesar o njegovih dušnih bojih... njegova notranjost ji je bila tuja in neznana... On ji tudi ni nikdar potožil svojo nesrečo — saj je v njeni bližini pozabil na vse, kar se je tako jasno pojavljalo pred njegovimi duševnimi očmi takrat, kadar je bil sam... Sicer pa tudi nista bila mnogo skupaj, puščal jo je vedno samo, in če je bil na posetih stotnik Kamilo Odenberg, se je še bolj ogibal svoje žene...

Vse to njegovo početje je pripisovala Helena Erazmovemu značaju, menila je, da je kriva najbrže njegova strast, da se tako izogiblje vsaki večji družbi...

Bilo ji je seveda jako všeč, da je tako prosta in svobodna — preostajalo ji je na ta način mnogo časa, ki ji je v Kamilovi in v zadnjem času v Oskarjevi družbi jako hitro in prijetno potekal...

Od časa svojega prvega poseta pri Oskarju Odenbergu se je pojavila pri Heleni čudna sprememba... Postala je nekam zamišljena, mirna in tiha... in stotnik Kamilo je najpreje opazil, da se je moralo zgoditi nekaj nenavadnega.

Posebno proti njemu se je obnašala hladno in rezervirano... bila je sicer prijazna in ljubezniva z njim, a to je bilo tudi vse... Nič več tistega ognja, tistega gorečega in pekočega ognja ni bilo v njenih očeh... poljubljala je hladno in le nerada se je pustila objemati, in kar je bilo najbolj čudno, držala se je najraje doma...

(Dalje sledi.)

Stavilo se bode na staro zidovje, ki je dobro ohranjeno. 2. in 3. so se vršila pod vodstvom dež. odbornika Stallnerja tozadevna posvetovanja v Slatini. Slovenskega poslanca ali strokovnjaka niso nobene pritegnili kakor bodo tudi dela oddali po stari navadi vsa nemškim mojstrom. Slovenci so dobri le za plačevanje!

V četrtek v „Skalno klet“! „Slov. del. podp. društvo“ priredi ta dan ob 4. uri popoldne prvo jesensko veselico v Celju in sicer v slučaju še ne prehladnega vremena na vrtu. V sredo zvečer in v četrtek bo kegljanje na dobitke, katerega se bo občinstvo, upamo, v lepem številu udeležilo. Dobitki (3) bodo pray lepi. Vstopnina k veselici bo malenkostna, za osebo le 50 vin., in so otroci v spremstvu starišev prosti. Nastopi tudi društveni vajenski tamburaški zbor.

Telovadno društvo „Sokol“ v Žalcu priredi dne 8. t. m. ob 3. pop. na vrtu g. Karl Janiča v Žalcu interno telovadbo članstva in naraščaja. Ta prireditve je namenjena v prvi vrsti domačinom, oziroma starišem, ki pošiljajo svojo deco v vrsto sokolskega naraščaja, vabimo pa ob enem tudi cenj. okoličane, ki se naj ob tej priliki prepričajo o uspehih in sadovih plodonosnega sokolskega dela. Da pa je mogočen vstop vsakemu brez izjeme, bo ta javna telovadba vstopnine prosta.

Varaždinske Toplice je obiskalo do 25. avgusta skupno 5. 638 oseb.

Prestavljen je na lastno prošnjo sodni kancelist Janez Loške iz Žužemberka v Šmarje pri Jelšah.

Utopil se je v Muri pri Radgoni gostilničar Spranger. Pijančeval je veliko in sedaj si je vzel na ta način sam življenje. Čudno je, da se je sedaj že drugi mož gospe Spranger sam utopil.

Zahvala. Podpisano šolsko vodstvo izreka g. učitelju Francu Vabiču kot avtorju kmetskega igrokaza s petjem in prireditelju šolarske predstave dne 28. m. m., g. Valentini Kaukler kot spretni in neumorni režiserki, gđc. M. Luknarjevi, ki je izprosila pri cenj. ptujskih damah toliko finega peciva in denarja za pogoščenje sodelujočih učencev in učenk, orkestru naših vrlih učiteljev, ki je pred in med igro s svojimi divnimi in mnogovrstnimi komadi zabaval občinstvo, požrtvovalnim ptujskim Slovenkam za toliko množino peciva, odboru ptujske Čitalnice, za brezplačno prepustitev dvorane in slavnemu občinstvu od drugod, iz Ptuja in okolice, za obilen poset te velepomembne in krasnousepe šolarske predstave, ki je dala čistega dobička v prid našim ubogim šolskim otrokom 135 K 82 v., najsrčnejšo zahvalo! Na zdar! Ptujška okolica, dne 3. septembra 1910. — Ivan Kaukler, šolski vodja.

Vstopnice za četrtkovo C.-M. veselico v Mozirju se dobe v trgovini A. Kolenca na Graški cesti v Celju (pri F. Lebann).

Rajhenburški kaplan Tratnik, o katerem smo svoj čas poročali, da je hotel razbiti ustanovno zborovanje Ciril-Metodove podružnice v Podsredi, je imel sedaj priliko se radi svojega nelepega obnašanja na tem zborovanju zagovarjati pred sodiščem v Kozjem. Prosil je po svojem zastopniku za poravnavo g. potovalnega učitelja Prekoršeka, ki je v to tudi privolil pod pogojem, da plača kaplan Tratnik 40 K za C. M. D., izjavo v „Narodni Dnevnik“ in vse stroške.

Iz Ljutomer. Dne 4. t. m. je priredilo naše pevsko društvo Ipavčev večer. Res je, da je vreme kljubovalo temu hvalevrednemu podjetju, — ali vseeno se je udeležilo tega večera le malo Ljutomeržanov, kar kaže, da se ne zanimajo preveč za lepo glasbo. — Vspored je bil bogat, ter je pričel z Gust. Ipavčevo kadriljo (na glasovir). V govoru g. cand. inr. Vršiča se je pokazalo, da se zna tudi z malo besedami mnogo zanimivega povedati. Podal nam je jasno sliko življenja in delovanja skladateljev. Sledile so govoru razne pesmi obeh slaviteljev. Pevci so lepe pesmice prav v ljudskem duhu zapeli. Pozabiti ne smemo tudi tokrat naših slavčkov gđc. Elze in Vike Repičeve in baritona g. Janka Dijaka. Kakor vsakokrat se je tudi tokrat pokazalo, da vodi Ljutomersko pevsko društvo prava železna roka dobrega pevodja Zacherl-a.

Dramatično društvo v Mariboru. V torek, dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer je v kmetski sobi v „Narodnem domu“ sestanek vseh diletantin in diletantov radi pogovora glede bodoče gledališke sezone. Vabljeni so vsi, ki so že pri naših gledaliških predstavah sodelovali kakor tudi vsi drugi, ki imajo veselje do dramatike in sploh prijatelji društva. — Dramatično društvo je sklenilo v letošnji sezoni prirejati tudi eno nedeljo v mesecu popoldanske predstave, tako da se bodo uprizorile vsaki mesec tri gledališke igre. Repertoar se razpošlje te dni.

Iz Maribora. Vsestranske priprave za slavlje kluba „Narodni Pipec“, so v polnem teku. Posebno igra „Ne pelji nas v skušnjava“, katero je spisal Mariborčan nalašč za ta dan, je polna komičnih zapletljajev, tako da se celo igralci komaj zdržu-

jejo smeha. „Dramatično društvo“ ta dan da prvo premijero v tej burki. Koncertne točke bodo nudile mnogo duševnega užitka. Pri plesu pa bo prvič igralo „Glasbeno društvo“. Za neplesalce je preskrbljeno v mali dvorani, katera bo za ta večer spremenjena v japonsko kavarno. Naj tóraj nikdo ne zamudi priti 11. septembra na ta večer. Začetek je točno ob pol 8. uri zvečer.

Iz Maribora. V „Narodnem domu“ je z oken v vestibulu nekdo potrgal lepake kluba „Narodni Pipec“. Zgodilo se je to zvečer po 9. uri v noči od 3. na 4. septembra. Za sedaj povemo samo toliko, da je to že neznosni čin naših tukajšnjih razmer. Po veselici bomo govorili o tem obširnejše.

Iz Maribora. Klub „Narodni Pipec“ naznaja, da je poskrbel slavnemu občinstvu na dan slavnosti prijetno presenečenje. Posrečilo se mu je pridobiti obe hčerki gospoda Brandla, da bodeda sodelovali pri koncertu dne 11. septembra 1910. To bo izredna točka vsporeda, ki bo zadovoljila vse občinstvo.

Druge slov. dežele.

Izjemno stanje v Ljubljani se je glasom poročila današnjega jutranjega „Slov. Naroda“ včeraj končalo. Orožnike, ki so 14 dni brez potrebe lenarili po Ljubljani in preklinjali Schwarza, so poslali domov.

Akad. fer. društvo „Sava“ v Ljubljani je imelo v nedeljo občni zbor, na katerem se je sklenilo društvo reformirati in reorganizirati ter ustvariti enotno organizacijo vsega narodnopravnega slov. dijaštva. Za predsednika za leto 1910/11 je izvoljen Milko Naglič.

Nove občinske volitve v Ljubljani in klerikalna stranka. Včerajšnji „Slovenec“ priobčuje gotovo strankinega vodstva mu suflirano izjavo, da se „dež. odbor za sedaj razpuščen občinski svet ne more potegovati, ker odkar je dež. zbor sklenil novi mestni statut in novi občinski volilni red, zastopa deželni odbor sklep deželnega zbora in se ne more potegovati za način zastopstva, ki je bil od deželnega zbora obsojen, da se nadomesti z boljšim. Zato je sklenil deželni odbor izjavo do vlade, v kateri pravi, da želi, da dobi ljubljansko mesto čimprej ljudsko zastopstvo“. Ali kratko povedano: klerikalci-zahtevajo od vlade, da se vrše volitve v Ljubljani po novem obč. volilnem redu, da tako pridejo čim prej v obč. zastop tudi klerikalci in Nemci (t. j. po mnenju klerikalcev „ljudsko zastopstvo“). Da bo vlada klerikalcem ugodila, je brez dvoma. Saj ji tako lepo in udano služijo. In konec vseh koncev bo, da Šusteršič vendarle pride do toli zaželjenega ministerskega stolca.

Klerikalni škandal na Koroškem. Poroča se o stvari nadalje: Po poročilih iz dobro informiranih krogov so bile denarne špekulacije centralne blagajne klerikalne združne organizacije jako drzovite. Prav na čuden način pa je posodila nižje avstrijska centralna blagajna koroški onih 180.000 K, o katerih se je že mnogo govorilo. Rentne obligacije ji je namreč dala po kurzu 99, dasi je kurz znašal samo 94. Toda tudi teh obligacij ni izročila koroški centralni banki, marveč jih je porabila kot jamstvo za svoje posojilo. Faktična vrednost teh obligacij je torej bila 184.000 K, nižjeavstrijska centralna blagajna je dobila za nje 189.000 K, posodila pa je nanje samo 180.000 K. Današnji jutranji „Slov. Narod“ pa prinaša k temu še velezanimivo vest, da je pri stvari prizadet tudi mariborski škof dr. Napotnik. List piše: „Prijatelj našega lista nam piše: Vozeč se preko Gornjega Štajerskega v Gradec sem slišal nemške sopotnike pogovarjati se o klerikalnem panamu na Koroškem. Eden izmed njih je dejal: „Da hab' mar die Windischen dran kriegt, die Deutschen sind nicht so dumm“. Dalje sem še vjel opazko, da je zraven škofa Kalina zadet tudi mariborski škof Napotnik. Mož, ki je trdil, je bil župan trga Unzmarkt, tako se mi je povedalo. Tako naš izvestitelj. Tudi od druge strani smo dobili obvestilo, da je pri koroškem klerikalnem polomu prizadet mariborski škof dr. Napotnik. Pravijo, da za lepe tisočake. Seveda se sedaj stvar čuva kot velika tajnost, toda brez dvoma se bo časopisju posrečilo, da bo tudi glede škofa dr. Napotnika prišlo stvari do dna.

Drugo hrvaško šolo otvorijo v Pulju v hiši „Istrske posojilnice“ tik za „Nar. domom“.

Opereto Albinjevo „Baron Trenk“ uprizore v prihodnji sezoni na slovenskem odru.

Umrla je v Ljubljani v Leonišču žena dež. in drž. poslanca Fr. Povšeta. Zadel jo je srčna kap. Zdravniška pomoč je bila brezuspešna.

Za višjega gozdnega komisarja je imenovan g. Emil pl. Obereigner v Ljubljani.

Občinske volitve v Kranju bodo v zadnjih dneh meseca, septembra.

O imenovanju Elsnerja za predsednika dež. sodišča v Ljubljani odkrito pišejo že oficijozni nemški listi. Čudno je, da povdarjajo v tem slučaju potrebo imenovanja „strogo po činovnem redu“, dočim se v slučajih, če bi moral „strogo po činovnem redu“ priti na kako mesto Slovenec, z vsemi kremplji zastavljajo za „nemško posest“. Imajo pač dvojno logiko — ali pa sploh nobene.

Slovanski dan v Trstu je bil minolo nedeljo. Iz Pulja so prišli hrvaški izletniki v velikem številu. Tržaškega Slovenstva se je zbralo na tisoče, da pozdravi goste. Vlada pa je postavila na noge policijo, orožništvo in vojaštvo. Sprejem gostov ob pomolu in pomolu pred Narodnim domom je bil sijajen. Še sijajnejši pa je bil spreved od Narodnega doma po Belvederju in ulici Tov. S. Piero v Rojan, kjer se je vršila ljudska slavnost. Po Belvederju in ulici Tov. S. Piero je ni bilo skoro hiše, iz katerih bi ne bili pozdravljali iz mnogih oken so plapolale narodne trobojnice. Ta spreved je sijajno dokumentiral, da je Trst domača zemlja Slovencev. Prizori, ki so se vršili ob prihodu in ob sprevedu, so — kakor pravi »Edinost« — nepopisni. Italijani so, nahujskani po časopisju, tudi mobilizirali vse, kar so mogli, na ulico. Pa klaverna je bila ta mobilizacija. Niti toliko niso vse fakinaže spravili skupaj, kolikor se je zbralo Slovencev v pozdrav puljskim gostom. Kako zna tržaška mularija prav dobro konkurirati z nemškutarsko fakinažo v Celju, Ptuj in Mariboru, naj pove odlomek iz »Edinosti«: »Mejtem ko je bila ob pol 11. predpoldne vsa policija koncentrirana v bližini proste luke in »Narodnega doma«, je naenkrat pridrevelo pred kavarno Minerva na Acquedottu, ki je last gosp. Kranjca, kakih 20, 15—20 letnih pobalinov — seveda mazinijanske sodrge. Najprvo so se postavili trije v vrata kavarne in začeli streljati. V kavarni so bili poleg gospe Kranjčeve in natakarija štirje gosti, ki so se na streljanje seveda poskrili, oziroma pobegnili. Potem, ko so strelji dosegli zaželeni namen, je udrla sodrga v kavarno. Začelo je frčati kamenje v velika stenska ogledala, ki so bila v hipu na drobnih kosih. V par trenutkih je bilo razbito vse, kar je bilo iz stekla. Od velikih šip v oknih pa do kozarcev in škodelic za kavo. »Kulturni« vandali so bili prinesli kamenje s seboj v žepih, a na sredini kavarne leži en kamen, ki tehta najmanj 4 kg! Streljali so tudi v glavna vrata iste hiše, v kateri se nahaja ob enem slovenska šola in razbili steklo pri vratarjevi loži. Gospod Kranjec trpi več tisoč kron škode. Od Minerve je odšla sodrga, pred bivšo Gorenjčevovo prodajalno, kjer je tudi razbila šipe. Enako se je zgodilo pred Živnostensko in Ljubljansko kreditno banko. To je samo ena izmed slik, ki so se v nedeljo odigravale v Trstu. Da je bilo mnogo Slovencev tudi z noži in drugače ranjenih, nam pač niti ni treba še posebej omenjati. Upravičeno pripominjamo temu včerajšnji »Slovenski Narod«: »V Trstu so včeraj divljali Italijani. Pobili so pri štirih slovenskih bankah vsa okna, streljali z revolverji v kavarno »Minerva«, naposled pa vanjo vdrl in notri vse demoliral. Nihče jih ni motil. Noben c. kr. policaj se ni prikazal, noben c. kr. orožnik. Nikomur izmed divjakov niso branili njegovega početja in nikogar izmed njih niso aretirali. Ravno tako je bilo na Dunaju. Nemci so napadli češko kavarno Novak, vdrl so v kavarno in v njej vse razbili, a policija je bila še vesela, da jih je sploh razgnala, aretirala pa ni nikogar. In nikogar ne bodo preganjali, in nikogar ne bodo obsodili. Zdaj pa naj javnost te dogodke primerja s septemborskimi dogodki leta 1908., naj sploh primerja postopanje oblastvenih organov na Dunaju in v Trstu s postopanjem v Ljubljani in naj napravi svoje sklepe!«

Zavratni umor! Mož zaklal svojo ženo?

(Izpred ljubljanske porote.)

Ljubljana, 5. septembra.

Danes se je pričela druga senzačna porotna razprava, ki bo trajala najbrže 3 dni. Na zatožni klopi sedi od dveh paznikov zastražen — 32-letni Fr. Martinjak, rojen v Senčurju pri Kranju, sedaj železniški delavec na Jesenicah. Obtožen je zavratnega umora svoje ločene 30 let stare žene.

Porotni senat: predsednik sod. svetn. Vedrnjak, prisednika nadsvetnik dr. Travnar in svetnik dr. Bošček. Drž. pravdn. zastopa dr. Pajnič. Zagovornik dr. Stare (pisarna dr. Furlan). Sodna izvedenca: radovljiški zdravnik dr. Jelovšek in dr. Oves.

Obtožnica.

Iz nje posnemamo: Ob priliki zgradbe nove bohinjske železnice sta se seznanila Franc Martinjak in Marija Ropret ter sklenila zakon. Izpočetka sta se dobro razumela, ker pa je zakon ostal brez otrok, je postal mož ljubosumen, prišlo je do domačih preprirov, pri katerih ji je mož večkrat grozil, da jo ubije. Obtoženec se izgovarja, da je večkrat dobil druge moške pri nji. Pri neki taki priliki jo je mož poglal od hiše. Ona je šla v tovarno kot delavka, pozneje pa kot dekla k posestniku Noč v Mostah. Ona je želela, da se zopet z možem sprijaznita, zato mu

je večkrat pisala. On pa je zahteval od nje le denar, drugače je ne sprejme. Za nedeljo 3. julija je bil pismenim potom dogovorjen sestanek na Jesenicah. Ona je rekla svoji gospodnji, da gre v Bohinjsko Belo k svojim starišem, a peljala se je le do Jesenic. Popoldne sta prišla res z možem skupaj v gostilni pri Krivcu. Ona ga je nagovorila, mu kupila pijače, okoli pol 9. ure zvečer pa sta odšla. On pravi, da sta spotoma šla v neki gozd, kjer sta se pod smreko telesno združila in zaspala. Potem pa je mož še nekaj časa spremil svojo ženo, dogovorila sta se za skupno življenje, nato pa se ločila. On je šel nazaj proti Jesenicam, šel v gostilno, ona pa se je napotila domov. Ko je drugo jutro prišel gospodar Noč na ške-denj, jo je našel na rjuhi ležati vso okrvavljeno ter že mrtvo. Poklicana komisija je dognala, da jo je nekdo s silo sunil z ostrim nožem v desno stran vrata in sicer ko je ležala vznak. Napad je prišel nena-doma.

Obtoženec taji.

Martinjak vprašan, če se čuti krivega, izjavi: ne. Nato pripoveduje okolnosti znanja, zakona in razloge ločitve. Priznava dogovorjeni sestanek usodopolno nedeljo na Jesenicah. Prizna tudi, da jo je spremil domov, da sta se med potjo telesno združila, na kar sta se ločila. Ko je drugi dan slišal, da je žena umorjena, je smatral to kot izmišljeno govori-co, pri čemur se je nespodobno izražal. Potem pripoveduje, kako so ga orožniki peljali na dotična me-sta, kjer sta bila z ženo skupaj. Peljali so ga tudi v mrtvašnico. Tukaj pa se je zgodilo nekaj res nečlo-veškega. Ko je obtoženec svojo mrtvo ženo zagle-dal, se je surovo zasmejal ter rekel: »Je že k . . . enkrat hin.« Predsednik se ni mogel zdržati tre je obtožencu z opravičenim ogorčenjem predložil su-rovinsko postopanje moža napram mrtvi svoji ženi.

Obtoženec kar nič moče vedeti, kje je bil tisti čas, ko se je ločil od žene in ko je prišel zopet na Jese-nice v Tancarjevo gostilno — na veselico. Ko je pri-šel tja, se je iznebil ovratnika, naprsnika in kravate. Pri Tancarju se je sešel s svojim sostanovalcem Hafnerjem. Kakor priče potrjujejo, ni bilo na njem opaziti nobenega sledu okrvavljenja. Obtoženec tu-di taji, da bi imel nož, ker ga je kratko pred dogod-kom izgubil. Skušal sploh vse tajiti, kar je v zvezi z grozodejstvom. Ko ga predsednik opozori, da je obtoženca suknja na več mestih vendarle krvava, se obtoženec izgovarja, da je teden preje padel ter z nosa krvavel, ter da so to sledovi tega krvavlje-nja. Opozorjen, da so ga delavci še videli drugi dan, ko je z nožem rezal kruh in klobaso, obtoženec drz-no odgovori, da je dotični slabo videl ter zamenjal nož — s klobaso.

Slike. Izvedenci.

Predsednik nato porotnikom predloži fotogra-fične slike Nočeve hiše, kjer je bila žena umorjena ter tudi njo samo. Kot novo hvalevredno vpeljavo je omeniti tudi veliki situacijski načrt krajev dejanja. Zdravniška izvedenca izjavita, da je smrt nastopila vsled silnega izkrvavljenja, da je bil udarec zadán z ostrim predmetom ter da je bila vsaka zdravni-ška pomoč zaman.

Izključitev javnosti — apel na časnike.

Ker je drž. pravdnik že po prečitaniu obtožnice predlagal vsaj delno izključitev javnosti, ko se ob-ravnava kočljivi del spolne združitve, je predsednik pustil dvorano izprazniti. Ostali so le časniki na svojih prostorih. Na te je predsednik apeliral, da to točko v čim najdostojnejši obliki registrirajo. Šlo se je predvsem za vprašanje, če ni v tem slučaju sle-dov za takozvani »Lustmord«. Izvedenca to zanika-ta. Nato se občinstvo zopet pripusti v dvorano. Ob 1. se obravnava prekine do pol 4. ure.

Popoldanska razprava.

se je pričela z zasliševanjem prič. Do zopetnega prekinjenja ob 7. zvečer se je zaslišalo 16 prič. Ve-čina teh prič pripoveduje dogodek nedelje 3. julija, kje, kako sta se ločena zakonska sešla na Jesenicah, kako sta se obnašala, kdaj sta odšla in kam. Po njih izpovedbah sta prišla oba proti večeru v gostilni pri Krivcu skupaj. Mož je že pred tem svojo ženo sre-čal z nekim fantom, s katerim se je ranjka le slu-čajno sešla, ker je tisti čas deževalo in je ona imela dežnik, on pa ne. H Krivcu je prišla žena sama, tam čitala moževo pismo, v katerem jo vabi na sestanek pogojno, da mu prinese denar za novo hišno op-ra-po ter za 2 K jajc. Ko je mož prišel, ga je žena po-zdravila veselo ter mu ponudila pivo. On se ni bri-gal za njo, ampak je kvartal. Ob pol 9. uri zvečer ob nalivu sta se napotila proti Mostam. Njega so zopet videli okrog 1. ure zjutraj v Tancarjevi gostilni.

Obremenilne priče.

Železniški čuvaj Alojzij Pečar je krog ¼ 10. po noči videl moškega in žensko pred seboj na cesti, preko katere vodi železniški tir. Odprl jima je še zatvornice; misli, da sta to bila Martinjak in njego-va žena. Železniški delavec Fr. Polanšek odločno izpove, da je videl Martinjaka iti skozi tunel proti Jesenicam, torej na nasprotni strani, nego bi se ob-toženec po njegovi izpovedbi bil vrnil na Jesenice. Ne ve pa natanko, je li bilo takrat krog 9. ali 1. ure. Martinjakov tovariš, Hafner, s katerim sta skupaj stanovala pri Neži Krek v Kurji vasi, izpove, da je Martinjak prišel okoli 1. ure v Tancarjevo gostilno, je bil brez ovratnika in kravate ter da je nekam div-je zrl pred se. Pripoveduje tudi, da je Martinjak ne-koč pripovedoval v večji družbi, da je žene sit ter da mu je žal, da je ni ob neki priliki raz skalo sunil v Savo. Pa je dejal sam pri sebi: »Ej hudič, pa naj še živi nekaj časa«. Pozneje pa mu je bilo žal, da je ni sunil, kar sledi iz njegove izjave: »Če bi bil hu-

diča takrat ubil, zdaj bi bil že prost od nje. Par let bi bil dobil za to, pa kaj tisto«.

Priče so tudi slišale, da je Martinjak nekoč z revolverjem streljal na svojo ženo, ko jo je poglal od hiše, in ji še potem, ko jo je težko poškodoval, grozil z nožem. (Dalje sledi.)

Narodni gospodar.

Slovensko čebelarско društvo za Spodnji Štajer.

Slovensko čebelarско društvo za Spodnji Štajer je bilo ustanovljeno 1. 1903. o Veliki noči v Ptuj. Prvi predsednik bil je rajni profesor Zelenik. Društvo šteje danes 21 podružnic po vsem slovenskem Štajerju in se ustanavlja še dve in sicer ena za šmarski okraj pri Sv. Petru na Medvedovem selu in ena v Dobovi pri Brežicah. Društvo je štelu koncem leta 1909 618 članov v podružni-cah in nekaj čez 100 direktnih članov. Prvi 2 leti ni društvo dobilo nobene podpore; v tretjem letu dobilo je še le podporo od dež. odbora v znesku 400 K. Istotako se je z težkočo priborila v 4. letu obstanka podpora od ministerstva v znesku 200 K, katero izplačuje in predlaga kkr. kmetijska družba v Gradcu, in ktera društvu ni bila naklonjena. Ma-lenkostne so podpore od okrajnih in občinskih odborov in od posojilnic, ktere se pa po pra-vilih porabljajo v dotičnih krajih ozir. okrajih. — Društveno glasilo je »Slovenski čebelar«, kte-rega izdaja »Osrednje slovensko čebelarско društvo v Ljubljani«. Se zadnjim društvom ima naše društvo pogodbo radi lista, tako, da se plača v Ljubljano 1'50 K za list ter dobi vsak član to mesečno izhajajoče strokovno glasilo. Članarina znaša 2 K na leto. Od teh novcev ostane po-družnični blagajni 20 v, 30 v pa se plačuje glavni blagajni; ostali znesek 1'50 K se plačuje, kakor že zgoraj povedano, za »Čebelarja« v Ljub-ljano. Društveni potovalni učitelj je gospod Ivan Jurančič pri Sv. Andražu v Slov. goricah. Za razvoj društva, kakoršno je danes, si je ravno on stekel največje zasluge. On je s sedanjim predsednikom g. Tomo Kurbusom, nadučiteljem v Slivnici, ustano-vitelj društva. Ta dva sta absolventa čebelarskih tečajev na strokovni šoli na Dunaju. S poukom in tečaji sta pripravljala pot novemu, za sloven-ski Štajer potrebnemu društvu ter ga leta 1903. ustanovila, ko so bili dani pogoji za obstanek. Gmotno stanje društva je zasigurano ter so dobivale dosihdob podružnice podpore v svrhu nakupa potrebnega orodja in panjev. Za tekoče leto se bo v tem oziru sicer moralo štediti, ker društvo brz-kone ne dobi deželne podpore. Društvo se pri-pravlja obhajati čez 2 ali 3 leta desetletni ob-stanek ter uprizoriti takrat razstavo v Celju. Ta razstava naj bi pokazala naš napredek ter tudi služila pouku. V ta namen je sklenil odbor nabi-rati fond. Na to razstavo se bodo povabila tudi sosednja društva, kakor »Osrednje slovensko če-belarско društvo v Ljubljani« in »Kongres hrvat-sko-srbskih pčelara« tedaj tudi naši jugoslovanski bratje Srbi in Hrvati.

Hmelj.

XVII. POROČILO O OBIRANJU HMELJA IN O HMELJSKI KUPČIJI V DRUGIH KRAJIH.

Norimberk, dne 30. avgusta 1910. Od našega zadnjega poročila z dne 25. t. m. se je slika našega hmeljskega trga v toliko spremenila, da polagoma iz-ginja hmelj iz leta 1909 in se prikazuje letošnji pri-delek, kateri najbolj prihaja iz Hallertaua, Tettmann-ga in iz Badenskega. Po malem pridemo do spozna-nja, da je letošnje vreme kaj neugodno vplivalo na le-tino; mnogo je namreč kobil, katere niso po barvi in velikosti najboljše kakovosti. Vsled živahnega po-vpraševanja po hmelju, se dan za dnevom vso privo-ženo blago tudi proda. Za prama se je plačevalo od 125—132 M za 50 kg, za sekunda pa 80—110 M za 50 kg.

Norimberk, dne 1. 9. 1910. Na današnjem, prvem sezijskem semnju se je razvila prav živahna kupči-ja. Od 1100 dovoženih bal je bilo 1000 prodanih. — Zeleno blago se je hitro prodalo — za slabejše je pa bilo nekoliko manj zanimanja Cene za prama do 135 mark za 50 kg.

»Mittellungen des deutschen Hopfenbau - Vereines«.

Žatec, dne 3. 9. 1910. Obiranje hmelja gre proti koncu; zadnje dni nas je pri tem delu nekoliko mo-til dež, kar je povzročilo in še povzročuje, da post-a obilo hmelja na drogih in žicah rdečkastega. Vsled tega gre precejšnja množina letošnjega pridelka v zgubo. Spravljeni in posušeni hmelj je pa po obliki in barvi n e e n a k — pri vsem tem pa najboljše ka-kovosti. Hmeljska kupčija je postala — posebno na deželi — prav živahna. Tukaj v mestu se proda vsa-ki dan približno 200 bal hmelja, za katerega se pla-čuje po kakovosti od 110 do 122 in do 150 kron za 50 kg. Po teh cenah se plačuje hmelj tudi na kmetih. Kupujejo pa večinoma prekupci iz Nemčije. Prihod-nje dni pričakujemo pivovarje, kateri kupujejo hmelj neposredno od hmeljarja. Vsi pa kupujejo in iščejo le-lepo zeleno blago, za katero je tendenca prav čvr-sta. — »Saazer Hopfen- u. Brauerzeitung«.

HMELJSKE CENE V NORIMBERKU.

Norimberk, 6. septembra. Dovoz 800 bal, pro-dano 500 bal, prodaja in kupčija živahna, cene ne-spremenjene.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

VIII. AVSTRIJSKI DRŽAVNI VINARSKI SHOD.

Dunaj, 5. septembra. Danes ob 9. uri dop. je bil v sejni dvorani dunajskega mestnega sveta slovesno otvorjen 8. avstrijski vinarski kongres. Pozdravne govore so imeli nižjeavstrijski namestnik Kielmannsegg, dvorni svetnih Portele za poljedelškega ministra, dunajski župan dr. Neumayer, nižjeavstrijski dež. vinarski nadzornik Reckendorfer. Ker se prvi podpredsednik drž. vinorejskega društva grof Franc Attems ni mogel kongresa udeležiti in tudi ne more biti navzoč vedno 2. podpredsednik Merisi, sta bila izvoljena za podpredsednika kongresa drž. poslanec dr. Ploj in knez Friderik z Lobkovic, predsednik vinorejskega društva v Melniku na Češkem. Dopolodne sta referirala vinarski nadzornik Kober iz Klosterneuburga in ravnatelj Stiegler iz Gradca o prenovljenju vinogradov z ameriškimi trtami; slednji se je seveda v prvi vrsti oziral na štajerske razmere. Popoldne so vsi udeleženci ogledali nižjeavstrijske deželne nasade v Korneuburgu. Kongres je jako dobro obiskan in so častno zastopani tudi slovenski in hrvaški vinorejci. Slednji so tudi posredovali v tem smislu, da smo tudi Jugoslovani po dr. Ploju zastopani v predsedstvu kongresa.

BOLEZEN RUSKEGA POSLANIKA NELIDOVA.

Pariz, 6. septembra. Tukajšnji ruski poslanik Nelidov je nevarno zbolel; tekom današnjega dne se mu je stanje še poslabšalo.

LETALNI STROJI V FRANCOSKI ARMADI.

Pariz, 6. septembra. Vojni minister general Brun se je lotil z veliko enegijo izpopolnjenja zrakovnega oddelka v francoski armadi. Naročil je 30 letalnih strojev, med njimi 7 takih, ki lahko nosijo po dva potnika. Pred koncem letošnjega leta bodo imeli Francozi 60 vojnih letalnih strojev.

ČEŠKI KLERIKALCI NE GREDO V INOMOST.

Brno, 6. septembra. »Hlas« pravi, da se češki klerikalci ne bodo udeležili shoda avstr. klerikalcev v Inomostu.

K ITALJANSKIM DEMONSTRACIJAM V TRSTU.

Trst, 6. septembra. Tekom včerajšnjega popoldneva so zaprli 7 oseb, ki so osumljene, da so se udeležile demoliranja kavarne »Minerva«. — Včeraj popoldne so bile pobite nekatere šipe na italjanski šoli v Sv. Ivanu poleg Trsta.

VELIK POŽAR V PRAGI.

Praga, 6. septembra. Nocoj opolnoči je izbruhnil požar v pivovarni pri Tomažu na Mali strani. Ogenj je kmalu zasegel strehe vseh treh pivovarniških poslopij. Z velikim rudom in dolgim delom se je posrečilo ogenj omejiti.

CESARJEVA VRNITEV NA DUNAJ.

Dunaj, 6. septembra. Cesar Franc Jožef se vrne na Dunaj še le jutri zvečer.

DEŽ IN GROZEČA POVODENJ.

Opava, 6. septembra. Od sinočnjega večera naprej neprestano lije. Reke Opava, Ostravica, Visla in Olša rapidno rastejo.

K DANAŠNJIM KONFERENCAM NA DUNAJU.

Praga, 6. septembra. Češki listi dyomijo, da bi imele Bienertrove konference z Nemci in Čehi kakšen ugoden uspeh glede češkega deželnega zbora. Neugoden izid pa bo vplival tudi na državni zbor.

Tržne cene.

Dunaj, 5. sept. Borza za kmetijske pridelke. Cene se niso spremenile, kurzi so ostali trdni. Koruza se je podražila za 5 vin.

Budimpešta, 5. sept. Žitna borza. Pšenica za oktober K 10'15, pšenica za april K 10'37, rž za oktober K 7'34, rž za april K 7'70, oves za oktober K 8'25, oves za april K 8'53, koruza za maj K 5'80. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca trdna, promet 45 tisoč met. stotov, pšenica v efektivu nespremenjena, oves trden, ostalo se drži. Vreme oblačno.

Trst, 5. sept. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 40¹/₂ do K 41³/₄ za dobavo K 33 do K 33³/₄. Tendenca medla.

Praga, 5. sept. Sladkor. Surovi sladkor prompt K —, nova kampanja K 26'30. Tendenca: medla, vreme megleno.

Budimpešta, 5. sept. Svinjski sejm Ogrske stare težke 145—146, mlade težke 148—150, mlade srednje 150—152, mlade lahke 156—160 v kilogram. Zaloga 37.017 komadov.

Budimpešta, 5. sept. Mast. Svinjska mast 170, namizna slanina 142.

Zagrebski Franck
priporočujemo kot lovniški znamenje
kot priznana najboljši pridatek
za kavo!

Po svetu.

⁴/₃ milijonov prebivalcev ima danes New York. To se pravi, da je naraslo število tamošnjega prebivalstva od l. 1900 za 1,329.681 ljudi.

Japonski častnik kot avijatik. Japonski stotnik Toguwa je napravil v Parizu pilotsko izkušnjo in je dobil spričevalo od aeroklub de France. Toguwa je prvi Japonec, ki je dobil pilotski patent.

V Srbski princ Pavle Karagjorgjević. Nečak kralja Petra princ Pavle se nahaja že dlje časa pri svojem očetu princu Arsenu Karagjorgjeviću v Parizu. Po informacijah z dvorskih krogov se princ Pavle vrne v Belgrad prihodnjo nedeljo. Ž njim pride tudi njegov oče. Le-ta pa ostane tu samo par dni. Torej so neresnične vse vesti, kakor da princ Arsen za stalno pride v Srbijo, kjer bi baje imel prevzeti mesto vrhovnega poveljnika srbske armade.

Bodoči socijaldemokratski kongres se bo vršil na Dunaju.

Deficit mednarodne lovske razstave. Lovska razstava na Dunaju, za katero se je izdalo šest milijonov kron, se bo po dosedanjih računih končala z deficitom. Preračunano je bilo prvotno, da jo obišče tri milijone ljudi. Z ozirom na to pa je bilo do danes obiskovalcev razstave le 1,700.000, namesto 2,500.000. Da je manj obiskovalcev, kot se je pričakovalo, pripisujejo nekateri neugodnim vremenskim razmeram. Garancijski fond razstave znaša 500.000 kron. Bržkone bo šlo polovico te vsote za pokritje primanjkljaja.

V Veleizdaja v Indiji. V Kalkuti se je pričel velik veleizdajniški proces. Obtoženih je 43 Indov. Pri procesu se je dognalo, da so bili obtoženci v posesti vseh železniških načrtov, da bi bili lahko v slučaju potrebe razstrelili vse železniške predore in mostove, da bi se angleška armada v slučaju vstaje ne mogla ganiti nikamor.

Avstrijsko - italjanski obmejni spori. Na sestanku v Solnogradu se je doseglo med grofom Aehrenthalom in San Giulianom popolno soglasje glede avstrijsko-italjanskih mejnih sporov, vsled česar ne bo treba sklicevati posebnih komisij, da bi ta sporna vprašanja urejevala.

Prepoved uvoza orožja. Ruska vlada je prepovedala uvoz vsakojakega orožja na Finsko. Od prepovedi izvzete so samo gladke puške.

Zopet Karel May. Urednik Lebius je vložil zoper gozdarskega delavca Krügla ovadbo radi krive prisega. Širitelj katoliških idej, pisatelj Karel May je pregovoril Krügla, da je prisegel, da ga je pred znano obravnavo May ca. Lebius slednji nagovarjal, da priča po krivem zoper Maya, da mu da on Lebius 2000 mark za to. Čast tega nemškega vzor - katoličana postaja vedno bolj umazana.

Povišane osnovne glavnice. »Hlas Naroda« javlja, da bo »Češka prumislava banka« zvišala svojo osnovno glavnico na 50 milijonov kron.

Kuhati ne znajo

to smo konstatirali vselej, ko so se postavile na mizo Pekatele, ki niso šle posebno v slast. Zahtevajte zastoj kuharsko knjigo pri tvrdki Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici.

Listnica uredništva.

Maribor: Notico o Dr. dr. smo dobili žal še-le včeraj po sklepu lista.

Prva vinorejska zadruga v Krškem da s 1. januarjem leta 1911. v najem svojo

gostilno „Hotel Gregorič“.

Pogoji jako ugodni. Zahteva se varščina 6000 K. 514 2-1

Prostovoljna razprodaja

gozdov v Socki, kateri so bili prej lastnina grajščine Zaloga. Isti se bodo potom parcelacije razprodajali po posameznih kosih na licu mesta (v Brezovem grabnu) v **pondeljek 12. in in četrtek 15. septembra** ob 8. uri zjutraj. 473 —1

Izborna vpeljanje

gostilno in mesarijo v Brežicah

daja koncem t. l. v najem Anton Klaužer, hišni posestnik v Brežicah, kateri je oba obrta dolgo vrsto let izvrševal z najboljšim uspehom. — V poštveh ne pride samo stanovanje in obrtovališče, ampak tudi vse v obe stroki spadajoča obilno preskrbljena oprava.

Izključena ni tudi prodaja hiše in gospodarskega poslopja. — Ponudbe se sprejemajo do 1. novembra t. l.

Natančnejša pojasnila glede najemnine in vseh drugih podrobnosti zvedo se pri lastniku. **Anton Klaužer, krčmar in mesar**

v Brežicah. 510 5-2

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig, na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju

Graška cesta št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.

177 88-54

Zvezna tiskarna v Celju Za gg. trgovce in privatnike: račune, pismen papir, zavitke, vizitke poročna naznanila prospekte, cenike itd. itd.	Zvezna tiskarna v Celju Za p. t. društva: vabila, lepake, okrožnice, sporede, vstopnice. članarinske knjižnice sprejemnice itd. itd. itd.	Zvezna tiskarna v Celju Za p. n. urade, posojilnice kr. šolske svete itd. uradne tiskovine, zavitke, pobotnice menice, napise itd. itd. itd.	Zvezna knjigoveznica izvršuje vsa knjigoveška in galanterijska dela v najokusnejši obliki ceno in točno. Šilerjeva cesta 3
--	---	--	---